

Defensar
els drets és
possible...
si saps
com!

COcarmi
comitè català de representants
de persones amb discapacitat

Dilluns, 17 de març de 2025

Presentació

El COCARMÍ (Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat) va néixer l'any 1998 amb l'objectiu de representar de manera transversal les persones amb discapacitat a Catalunya. Així, actualment representa i defensa els drets de més de 720.000 persones a través de les seves 13 federacions membres, agrupant a Catalunya més de 700 entitats que acompanyen a persones amb discapacitat física i orgànica, intel·lectual, síndrome de Down, autisme, discapacitats sensorials, paràlisi cerebral i pluridiscapacitat, malalties rares i problemes de salut mental.

Les federacions membres són: **ACAPPS**, **ASOCIDECAT**, **COCEMFE Catalunya**, **DINCAT-Plena Inclusió Catalunya**, **Down Catalunya**, **ECOM**, **Federació Catalana d'Autisme**, **Federació de CET**, **FEDER a Catalunya**, **Federació Salut Mental Catalunya**, **FEPCCAT**, **FESOCA** i **ONCE Catalunya**.

El COCARMÍ forma part del Comitè Estatal de Representants de Persones con Discapacidad (**CERMI**), que representa uns 3,8 milions de persones amb discapacitat d'un total de 7.000 entitats d'arreu d'Espanya, de la **Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya** i de la Plataforma d'Infància de Catalunya (**PINCAT**).

Introducció

La **Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat**, constitueix el marc legal i conceptual d'aquest informe. La Convenció estableix un conjunt de drets i obligacions per als Estats part amb l'objectiu de garantir la plena i efectiva participació de les persones amb discapacitat en la societat.

El COCARMÍ té el mandat de **vetllar pel seguiment de la Convenció a Catalunya**. Aquesta responsabilitat es materialitza en la realització d'aquest informe, que analitza la situació dels drets de les persones amb discapacitat a la llum dels compromisos establerts per la Convenció. S'han identificat els principals problemes i reptes en l'aplicació de la Convenció a Catalunya, així com les bones pràctiques i els avenços assolits:

- **Què ha passat?** Descripció de les denúncies i els casos de vulneració de drets detectats.
- **Què podem fer?** Propostes de millora per a la garantia del dret analitzat.
- **Què hem aconseguit?** Avenços i bones pràctiques assolides en la promoció i protecció del dret.

En total s'han analitzat **516 denúncies**; s'han elaborat **183 propostes** i s'han reflectit **95 avenços**.

Accés a l'Informe: https://www.cocarmi.cat/wp-content/uploads/Informe-seguiment-Convencio-Drets-Persones-Discapacitat-2019-2023_COARMI.pdf

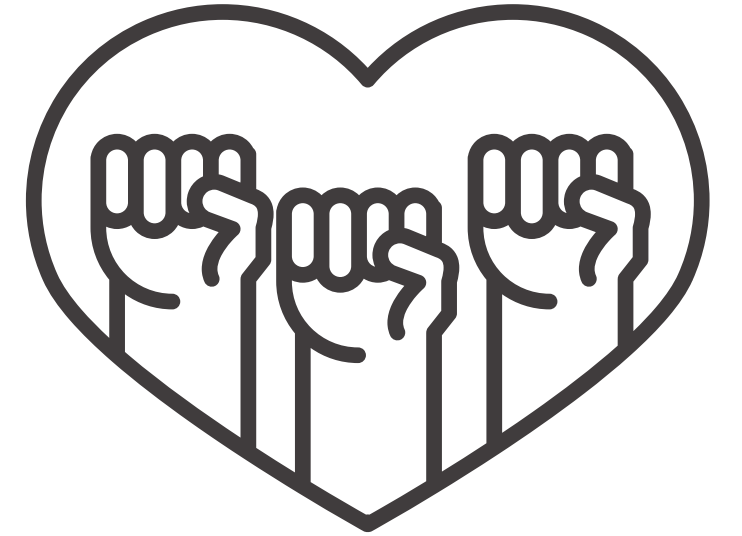

INFORME DE SEGUIMENT
2019-2023

CONVENCIÓ INTERNACIONAL SOBRE ELS DRETS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT

CATALUNYA 2024

1. Premisses de la defensa del drets

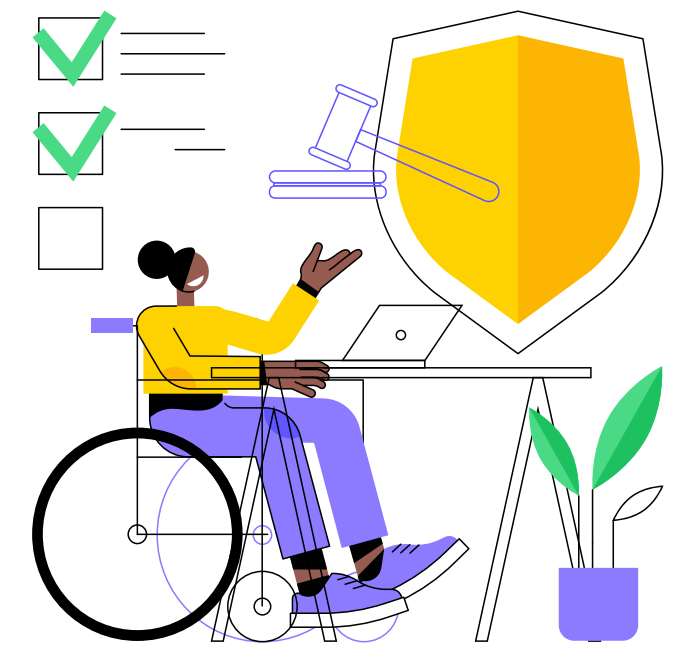

- Aprendre a defensar els drets des de la convicció que **totes les persones tenim els mateixos drets** i que la discapacitat mai no pot justificar o suposar una forma de discriminació o d'exclusió.
- **Empoderar-se** significa aprendre a defensar els drets amb la determinació que tothom té el mateix valor. Implica un procés de creixement personal per a la presa de decisions i actuar en defensa dels propis drets.
- La defensa dels drets és una **responsabilitat de tothom**.

2. La Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat

- La Convenció és un **tractat internacional de drets** que forma part de l'ordenament jurídic espanyol. Va ser aprovada per l'ONU el 3 de desembre de 2006 i va entrar en vigor a Espanya el maig de 2008.
- La seva **finalitat** és assegurar la **igualtat plena i efectiva dels drets** de les persones amb discapacitat.
- Defineix com **garantir els drets** a les persones amb discapacitat, centrant-se en la igualtat i la no-discriminació.
- Estableix que la causa de l'exclusió no és la discapacitat en si, sinó que depèn de la creació d'**entorns inclusius**. Aquest és l'enfocament de drets humans que incorpora la Convenció.
- La Convenció afirma **la igualtat i la no-discriminació** en cada dret, defineix com assolir-la i estableix el contingut mínim de cada dret.

3. Igualtat i No-discriminació

- La Convenció defineix **què és la discriminació**:

"Qualsevol distinció, exclusió o restricció per motius de discapacitat que tingui el propòsit o l'efecte d'obstaculitzar o deixar sense efecte el reconeixement, gaudi o exercici, en igualtat de condicions, de tots els drets humans i llibertats fonamentals en els àmbits polític, econòmic, social, cultural, civil o d'un altre tipus. Inclou totes les formes de discriminació, entre elles, la denegació d'ajustos raonables."

- La discriminació, per tant, es produeix quan hi ha **barreres** que impedeixen gaudir dels drets en condicions d'igualtat.
- No és necessari que hi hagi **intenció de discriminar** perquè es produeixi la discriminació.
- Hi ha discriminació si hi ha **exclusió en el gaudi dels drets**.

4. Com actuar davant d'una discriminació: l'autodefensa

L'autodefensa és la capacitat de **defensar** els teus drets. Per això, cal dur a terme dues accions complementàries:

- Conèixer quins són els teus drets i la **normativa** que els protegeix.
- Actuar **defensant-los**.

- Passos a seguir:

1. Identificar el dret vulnerat i la barrera que impedeix l'exercici igualitari dels drets.

Perquè hi hagi un tracte desigual o una discriminació, ha d'existir en un determinat entorn (escola, treball, transport...) una barrera (manca de professor de suport, inaccessibilitat del lloc de treball o estació de transport, denegació de l'entrada a un local d'oci...) que t'impedeixi exercir els teus drets en igualtat de condicions.

4. Com actuar davant d'una discriminació: l'autodefensa

2. Detectar les normes concretes que protegeixen els drets vulnerats.

Per poder **defensar** els teus drets, necessites conèixer una mica les lleis, és a dir, saber quines normes s'encarreguen de protegir-te, perquè són les que hauràs d'utilitzar per defensar els teus drets.

! Important consultar el **Codi sobre els drets de les persones amb discapacitat** (Portal Jurídic de Catalunya):

https://portaljuridic.gencat.cat/ca/normativa/dret-a-catalunya/Codis-legislacio/codi-Drets_persones_discapacitat/

3. Sol·licitar la restitució del dret vulnerat.

Això pot fer-se mitjançant el diàleg previ, una petició formal per escrit o una queixa (guardant una còpia amb registre d'entrada). Pel que fa al contingut de la queixa, és similar al de la petició, però, a més, si vas presentar una petició prèvia, per exemple, sol·licitant una adaptació que et va ser denegada, hauràs d'incloure-la, així com la contestació que se t'hagi donat.

4. Com actuar davant d'una discriminació: l'autodefensa

- L'estructura de l'escrit hauria de reflectir els següents aspectes:

a) **Identifica't:** nom, cognoms, DNI, domicili, mvl, email, perquè et puguin respondre.

b) **A qui va adreçat:** un ajuntament, un col·legi, un cinema, un poliesportiu...

c) **Què ha passat:** aquí has de descriure què succeeix, quina situació estàs vivint que entens que vulnera els teus drets. Un consell important: quan expliquis què passa, descriu la situació de la manera més **objectiva, clara i senzilla** possible. Qui ho llegeixi ha de ser capaç d'entendre-ho sense esforços. Els paràgrafs breus ajuden a explicar i llegir. Recorda ser descriptiu, encara que qualsevol situació de discriminació sigui molt difícil, intenta que en explicar el que t'ha passat no es barregin els teus sentiments, perquè pots crear confusió en qui ho llegeix, i el que necessites és que la persona entengui què ha succeït.

4. Com actuar davant d'una discriminació: l'autodefensa

d) **Què demanes, què reclames:** explica què necessites i per què ho necessites, de nou sigues objectiu. De vegades, el que existeix és desconeixement, per això és important que intentis donar una solució, si la coneixes, ja que ningú millor que tu coneix les teves necessitats.

e) **Quina normativa et dona suport per fer el teu escrit:** en aquesta part expliques que el que demanes és un dret que et reconeixen les normes.

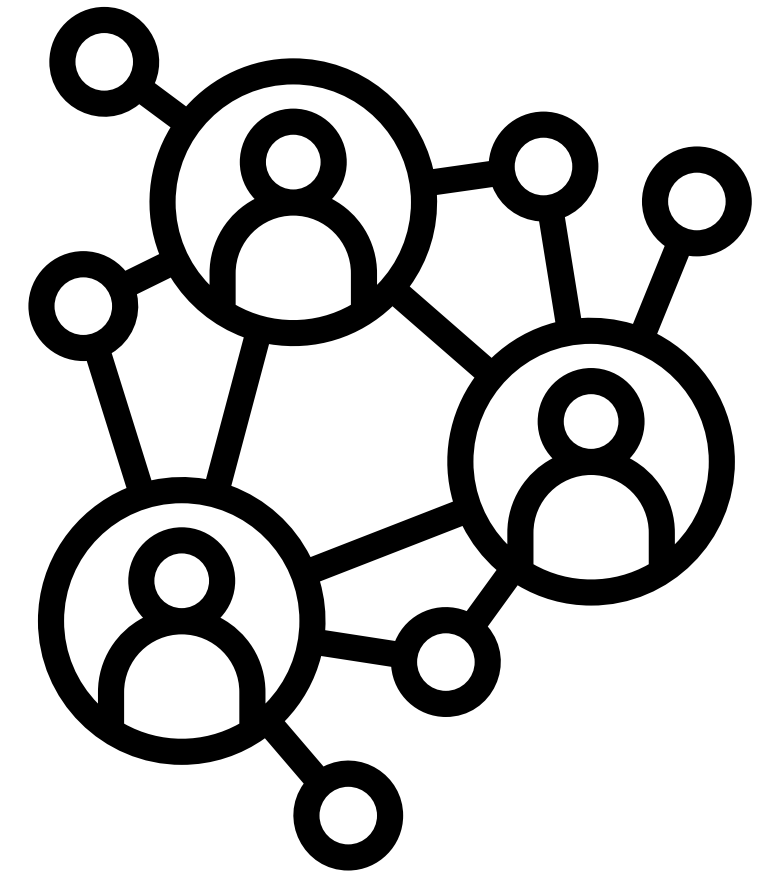
f) Si hi ha algun document que vols **aportar** (per exemple, que t'han denegat una adaptació, una foto de la inaccessibilitat d'un espai electoral, testimonis...).

4. Com actuar davant d'una discriminació: l'autodefensa

4. Buscar suports, crear opinió i fer-se escoltar.

Això pot incloure:

- **Organitzacions** de persones amb discapacitat i les seves famílies.
- Altres **entitats** de drets humans.
- Fer pressió a través de les **xarxes socials**.
- Escriure directament a **càrrecs polítics, grups parlamentaris...**

4. Com actuar davant d'una discriminació: l'autodefensa

També pots comptar amb els **mitjans de comunicació**, els pot interessar la teva història... posa't en contacte amb ells i explica'ls què t'està passant. L'impacte de la premsa pot ser positiu i pot ajudar al canvi i vibilització. Existeixen mitjans especialitzats que tenen espais concrets per a aquest tipus d'accions.

Els mitjans poden ser aliats per **sensibilitzar** la societat i generar pressió social. Per evitar que sigui contraproduent, cal:

- Tenir un missatge clar i objectiu.
- Seleccionar els mitjans més adequats per difondre la problemàtica.
- Evitar exposicions personals no desitjades.
- Coordinar-se amb entitats especialitzades per una estratègia comunicativa eficaç.

4. Com actuar davant d'una discriminació: l'autodefensa

També pots contactar amb Organismes especialitzats en mitjans de comunicació:

- **Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC):** Autoritat independent que vetlla pel compliment de la normativa audiovisual a Catalunya, i es poden enviar queixes sobre continguts que fomentin l'odi o la discriminació per raó de discapacitat.
- Contacte: <https://www.cac.cat/index.php/ciutadania/presenta-una-queixa>
- **Col·legi de Periodistes de Catalunya:** Es poden presentar queixes per la lesió dels principis deontològics per part dels mitjans.
- Contacte: <https://fcic.periodistes.cat/presentar-una-queixa/>

5. Fer un seguiment de la petició o reclamació.

Sense perjudici que tota petició o reclamació segueixi el seu curs i el seu temps, pots interessar-te per ella i preguntar en quina situació es troba. D'aquesta manera, la mantens activa.

4. Com actuar davant d'una discriminació: l'autodefensa

Actitud i estratègies per a l'autodefensa:

- En autodefensa, és important buscar l'**assertivitat** i la **proactivitat** (proposant solucions).
- És clau **comunicar per escrit** les vulneracions de drets (i quedar-nos sempre amb un comprovant de registre).
- S'ha de respectar l'ordre jeràrquic en les reclamacions, començant per la persona responsable i ascendint si no hi ha resposta.
- Es recomana **informar** a les entitats de persones amb discapacitat de les vulneracions patides.
- Es pot valorar la **mediació** com a alternativa per a la resolució de conflictes.

5. Recursos i organismes de defensa dels drets

Organismes en matèria de vulneració de drets:

- **Oficina per la No-Discriminació (OND):** Servei de l'Ajuntament de Barcelona que defensa, protegeix i garanteix els drets humans a la ciutat, especialment en situacions de discriminació, oferint informació, assessorament jurídic i atenció integral a les víctimes.
- Contacte: <http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-no-discriminacio/ca>
- **Oficina d'Igualtat de Tracte i No-discriminació:** Treballa per garantir el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació a Catalunya, oferint assessorament jurídic i suport psicosocial a persones que han patit discriminació, i pot iniciar actuacions o exercir potestats sancionadores.
- Contacte: <https://igualtat.gencat.cat/ca/oficina-digualtat-de-tracte-i-no-discriminacio/area-de-denuncies-i-atencio-a-les-victimes/Vull-posar-una-denuncia-per-discriminacio/>

5. Recursos i organismes de defensa dels drets

- **Oficina d'Atenció a la Discapacitat (OADIS):** Òrgan consultiu del Consell Nacional de la Discapacitat que promou la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació i l'accessibilitat universal, oferint assessorament en casos de discriminació.
- Contacte: <https://www.rpdiscapacidad.gob.es/organismos/oadis.htm>
- **Síndic de Greuges de Barcelona:** Òrgan unipersonal que defensa els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans i ciutadanes de Barcelona, supervisant l'actuació de l'Administració municipal.
- Contacte: <https://www.sindicaturabarcelona.cat/queixes/index.php>
- **Síndic de Greuges de Catalunya:** Institució que garanteix el dret a una bona administració, atenent queixes i consultes i fent recomanacions a les administracions i empreses de serveis públics quan vulneren drets i llibertats.
- Contacte: <http://www.sindic.cat/ca/page.asp?id=65>

5. Recursos i organismes de defensa dels drets

- **Defensor del Pueblo:** Alt comissionat de les Corts Generals que defensa els drets fonamentals i les llibertats públiques supervisant l'activitat de les administracions públiques espanyoles.
- Contacte: <https://www.defensordelpueblo.es/tu-queja/01-description/>
- **Altres sindicatures locals:** <http://www.sindic.cat/ca/page.asp?id=59>
- Molts **ajuntaments** compten amb equips d'atenció a les persones amb discapacitat. Et suggerim que consultis si aquest servei està disponible al teu municipi. A més, les pàgines web municipals solen tenir seccions per presentar queixes i suggeriments, una eina útil per denunciar qualsevol vulneració que hakis pogut patir a la teva localitat.

5. Recursos i organismes de defensa dels drets

- **Mossos d'Esquadra: delictes d'odi i discriminació:** Persegueixen atacs que posen en perill la dignitat de les persones per motius de discriminació, i es poden denunciar agressions, insults, amenaces, denegació de serveis...
- Contacte: https://mossos.gencat.cat/ca/temes/odi_i_discriminacio/

Organismes i entitats especialitzades en diferents drets:

- **Inspecció d'Educació:** Supervisa i avalua els centres i serveis educatius per garantir el compliment de la normativa i els drets en l'àmbit educatiu.
- Contacte: <http://ensenyament.gencat.cat/ca/departament/inspeccio-educacio/>

5. Recursos i organismes de defensa dels drets

- **Inspecció de Treball de Catalunya (ITC):** Servei públic que vigila i exigeix el compliment de les normes laborals, incloent la igualtat d'oportunitats i la integració laboral de persones amb discapacitat.
- Contacte: http://treball.gencat.cat/ca/ambits/inspeccio/atencio_ciudadana/denunciar/
- **Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica:** Departament de la Generalitat on es poden remetre consultes, queixes o suggeriments sobre matèries com mobilitat, infraestructures, urbanisme, habitatge i transició ecològica.
- Contacte: https://ovt.gencat.cat/gsitfc/AppJava/generic/conqxsGeneric.do?webFormId=13&set-locale=ca_ES
- **Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i de Supressió de Barreres:** Òrgan de la Generalitat de Catalunya que promou l'accessibilitat i la supressió de barreres, ofereix informació i assessorament, i té canals per comunicar la vulneració d'un dret en aquest àmbit.
- Contacte: http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=18104

5. Recursos i organismes de defensa dels drets

- **Agència Catalana de Consum:** Organisme de la Generalitat que garanteix els drets de les persones consumidores de béns i serveis.
- Contacte: <http://consum.gencat.cat/ca/consultes-i-reclamacions/>
- **Servei de Reclamacions de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions:** Òrgan administratiu que depèn de la Secretaria d'Estat d'Economia i Suport a l'Empresa, dins del Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat. Si tens dubtes o et sents discriminat per l'actuació d'una asseguradora, pots presentar la teva consulta, queixa o reclamació.
- Contacte:
<https://dgsfp.mineco.gob.es/es/Consumidor/Reclamaciones/Paginas/InformacionProcedimiento.aspx>

5. Recursos i organismes de defensa dels drets

Organismes especialitzats en matèria jurídica:

- **Fiscalia. Servei de Delictes d'Odi i Discriminació:** Òrgan constitucional que rep denúncies i investiga delictes motivats per odi o discriminació, exercint accions penals i civils si cal.
- Contacte: fp.secretaria.jefatura.bcn@xij.gencat.cat
- **Fiscalia especialitzada en la protecció de les persones amb discapacitat:** Protegeix els drets de les persones amb discapacitat en situacions de desprotecció.
- Contacte: <https://www.fiscal.es/contacto-personas-con-discapacidad-y-mayores>

5. Recursos i organismes de defensa dels drets

- **Infraccions i Sancions en Igualtat i No-Discriminació:** El sistema permet denunciar vulneracions en igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, segons el Reial decret legislatiu 1/2013. Es poden denunciar discriminacions, assetjament, incompliments d'accessibilitat o d'ajustaments raonables i la manca de mesures d'acció positiva.
- **Contacte:** <https://www.mdsocialesa2030.gob.es/derechos-sociales/discapacidad/derechos/infracciones-y-sanciones.htm>

Beneficis de la Justícia Gratuïta:

- **Què és i què fa:** Dret a assistència jurídica gratuïta per a aquelles persones que no tenen recursos econòmics suficients.
- **Contacte:** <https://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/Assistencia-juridica-gratuïta-00001>

Contacte

www.cocarmini.cat

secretaria@cocarmi.cat

93 228 93 68 - 638 905 915